

ROLA NAUCZYCIELA W KSZTAŁTOWANIU POSTAW UCZNIÓW

Kamila Ordowska

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

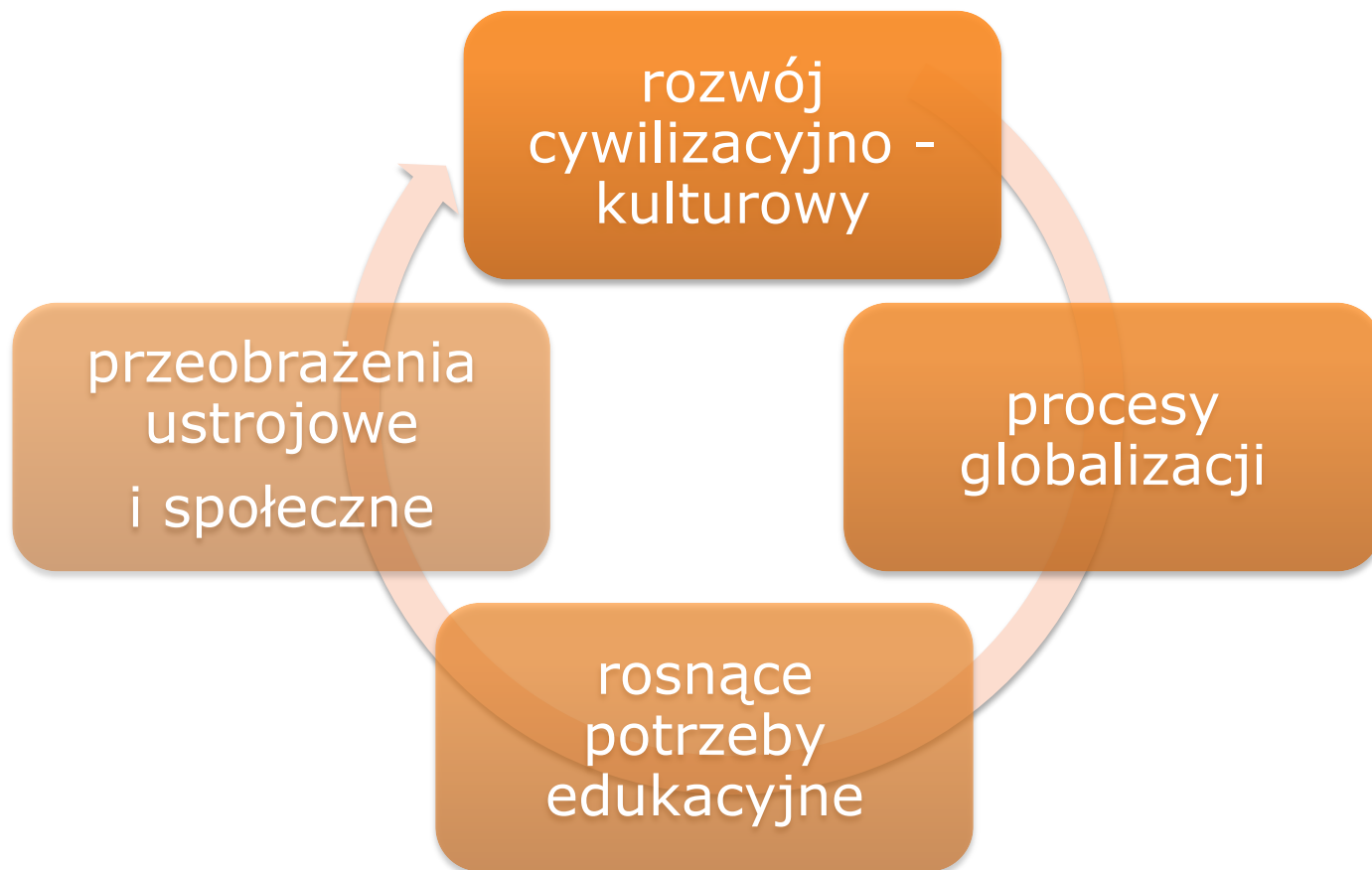

Edukacja Obywatelska
Konferencja

Dlaczego powinniśmy kształcić postawy społeczne i obywatelskie?

Dynamicznie zmieniające się realia współczesnego świata

Jakie są kluczowe kompetencje?

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym,
- 2) porozumiewanie się w językach obcych,
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,
- 4) kompetencje informatyczne,
- 5) umiejętność uczenia się,
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie,**
- 7) kreatywność i przedsiębiorczość,
- 8) świadomość i ekspresja kulturalna.

Co rozumiemy przez kompetencje społeczne i obywatelskie?

Są to kompetencje **osobowe, interpersonalne i międzykulturowe** obejmujące pełny zakres zachowań przygotowujących osoby do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Czym są kompetencje społeczne?

Jak rozumieć kompetencje społeczne?

- orientacja w wydarzeniach społecznych i politycznych,
- komunikowanie się w różnych sytuacjach,
- jasne wyrażanie własnych opinii i przekonań,
- przyjmowanie opinii i przekonań innych ludzi,
- zdolność wywierania wpływu na otaczający świat,
- negocjowanie i dochodzenie do kompromisu,
- współpraca z innymi w grupie,
- pełnienie roli lidera w grupie;

Czym są kompetencje obywatelskie?

Projekt współfinansowany przez Departament Dyplomacji Publicznej
i Kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu
Wspólne działania polsko-białoruskie

Edukacja obywatelska

- przedmiot nauczania

Kompetencje obywatelskie

- rezultat poprawnego nauczania tego przedmiotu

Jak rozumieć kompetencje obywatelskie?

umiejętności

- zdolność do efektywnego zaangażowania, wraz z innymi ludźmi w działania publiczne,
- zdolność wykazywania solidarności i zainteresowania rozwiązywaniem problemów stojących przed lokalnymi i szerszymi społecznościami,
- konstruktywne uczestnictwo w działaniach społeczności lokalnych i sąsiedzkich,
- uczestnictwo w procesach podejmowania decyzji na wszystkich poziomach, od lokalnego, poprzez krajowy, po europejski.

Jak rozumieć kompetencje obywatelskie?

wiedza

- znajomość pojęć: sprawiedliwość, równość, obywatelstwo i prawa człowieka,
- znajomość wydarzeń historycznych,
- rozumienie celów, wartości i polityki jakimi kierują się ruchy społeczne i polityczne,
- znajomość struktur UE.

Jak rozumieć kompetencje obywatelskie?

postawa

- poszanowanie praw człowieka,
- przynależność do wspólnoty lokalnej, narodowej, europejskiej, globalnej,
- chęć konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim.

Kompetencje obywatelskie dotyczą działania:

- głosowania,
- wypowiedzenia swojej opinii,
- protestowania,
- pisanie petycji,
- zakładania niezależnych gazet,
- krytykowania władzy,
- robienia czegoś dla dobra wspólnego

Młodzi ludzie muszą doświadczyć,
że to jest ważne i możliwe.

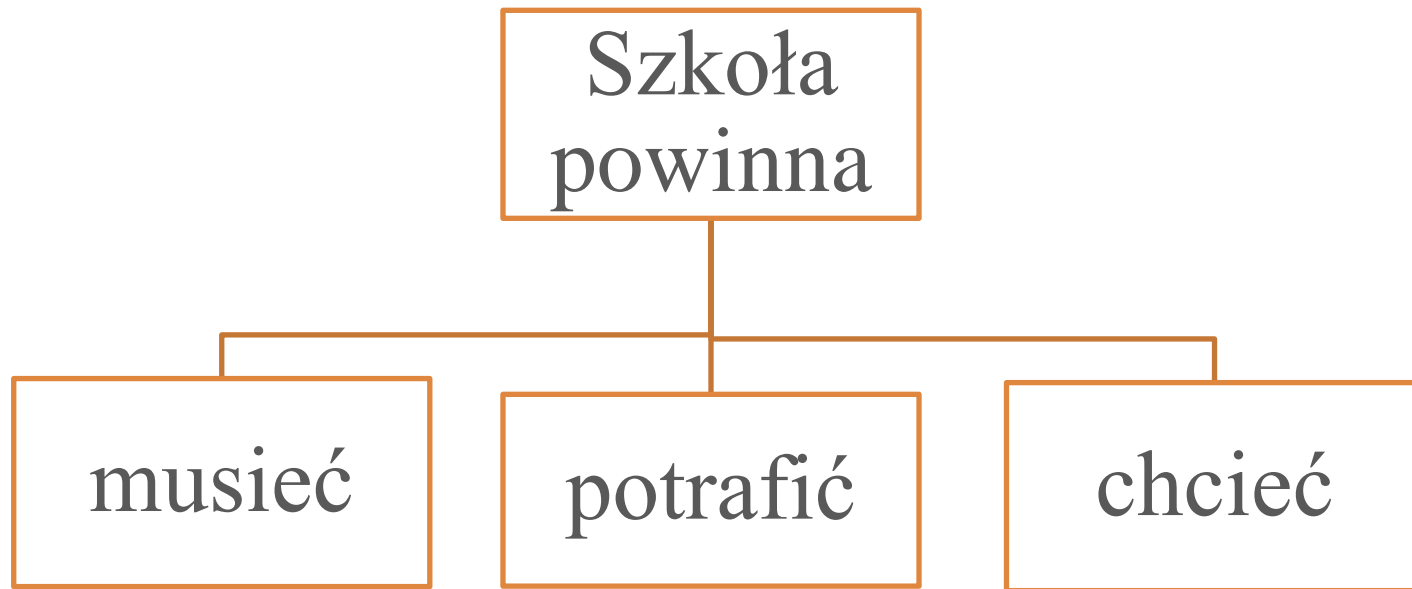

za to, żeby młodzi ludzie stali się
świadomymi i krytycznymi obywatelami,
odpowiedzialni są także nauczyciele

Jaka jest rola nauczycieli w kształtowaniu kompetencji obywatelskich?

wiedza \neq umiejętności

Jakie warunki muszą być spełnione, aby szkoła stała się przestrzenią edukacji obywatelskiej?

Jakie umiejętności powinien posiadać nauczyciel?

- umiejętność indywidualnego i zespołowego planowania procesu kształcenia,
- umiejętność kształtowania postaw obywatelskich uczniów w ramach nauczanego przedmiotu,
- umiejętność podejmowania dyskusji z uczniami na kontrowersyjne, trudne tematy społeczne,
- umiejętność stosowania aktywnych metod kształcenia,
- umiejętność ewaluacji efektów własnej pracy i dokonywanie zmian.

Jaką wiedzę powinien posiadać nauczyciel?

- znajomość zagadnień z zakresu edukacji obywatelskiej,
- znajomość zadań szkoły (nauczyciela) określonych w aktach prawnych i dokumentach,
- znajomość metod kształcenia kompetencji społecznych i obywatelskich uczniów,
- znajomość wewnętrznego środowiska szkoły,
- znajomość problemów społecznych środowiska lokalnego.

Jak powinna być postawa nauczycieli?

- świadomość własnych potrzeb edukacyjnych,
- gotowość do doskonalenia się,
- otwartość.

Jak wygląda rozwijanie wiedzy i umiejętności nauczycieli w dziedzinie edukacji obywatelskiej?

Stały element kształcenia nauczycieli
przedmiotów takich jak:

- historia
- geografia

Specjalistyczne kształcenie nauczycieli edukacji obywatelskiej jest dostępne jedynie w niewielu krajach (Wielka Brytania – Anglia).

Pomimo że w ostatnich latach część krajów zreformowała swoje podstawy programowe dla przedmiotu „edukacja obywatelska”, reformy te raczej nie dotyczyły doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Co robić?

- pokazywać przykłady w mediach (np. w prasie branżowej),
- promować osoby, które działają na rzecz innych,
- brać udział w dyskusjach.

Jakie są efekty kształcenia kompetencji obywatelskich?

Efekty dla uczniów

- większa świadomość obywatelska
- większe uwrażliwienie na problemy społeczne
- podejmowanie działań mających na celu zmianę określonych sytuacji

Efekty dla szkoły

- uczniowie zaangażowani w życie szkoły
- ciekawe zajęcia, projekty edukacyjne
- nauczyciele podnoszący kwalifikacje

Dlaczego?

- żeby kształtować odpowiedzialność społeczną i etyczną,
- żeby zwiększyć zaangażowanie ludzi w życie społeczne,
- żeby zwiększyć świadomość polityczną.

W jaki sposób?

- poprzez programy nauczania,
- poprzez kulturę,
- poprzez społeczeństwo,

Co zyskamy?

- zrozumienie- co to znaczy być świadomym obywatelem,
- umiejętność podejmowania świadomych decyzji,
- umiejętność krytycznego myślenia.

Edukacja obywatelska

Edukacja
międzykulturowa

Edukacja na
rzecz pokoju

Edukacja na rzecz
zrównoważonego
pokoju

Edukacja
rozwojowa

Edukacja na rzecz
praw człowieka

Edukacja globalna

Czym jest edukacja globalna?

Edukacja globalna to część kształcenia obywatelskiego, która rozszerza jego zakres przez uświadamianie istnienia zjawisk i współzależności łączących ludzi i miejsca. Jej celem jest przygotowanie odbiorców do stawiania czoła wyzwaniom dotyczącym całej ludzkości.

Jakie umiejętności kształtowane są dzięki edukacji globalnej?

- tłumaczenie przyczyn i konsekwencji opisywanych zjawisk,
- ukazywanie wpływu jednostki na globalne procesy i wpływu globalnych procesów na jednostkę,
- przełamywanie istniejących stereotypów i uprzedzeń,
- przedstawianie perspektywy Globalnego Południa,
- kształtowanie krytycznego myślenia i zmianę postaw.

Jaki jest zakres tematyczny edukacji globalnej?

- sprawiedliwość społeczna i równość,
- różnorodność – rozumienie i szanowanie różnic w społeczeństwie globalnym,
- globalizacja i współzależności globalne,
- zrównoważony rozwój,
- kwestie pokoju na świecie i problemy konfliktów.

Na jakie wartości kładzie się nacisk w edukacji globalnej?

- odpowiedzialność,
- sprawiedliwość społeczną,
- szacunek dla drugiej osoby, inności,
- solidarność,
- aktywne uczestnictwo,
- godność – wrażliwość na prawa człowieka,
- zrozumienie, tolerancja,
- partnerstwo, równość.

Edukacja globalna = postawy

- odpowiedzialność,
- szacunek,
- uczciwość,
- empatia,
- otwartość,
- osobiste zaangażowanie.

Jakie są trzy główne etapy uczenia się związane z edukacją globalną?

Podstawowa wiedza

Zrozumienie przyczyn i skutków spraw światowych

Osobiste zaangażowanie i świadome działanie

Obraz jednostronny i stereotypowy	Obraz bardziej pełny
<p>koncentracja na:</p>	<p>równowaga w przekazywaniu wiedzy o:</p>
<p>problemach</p>	<p>zaletach i wadach</p>
<p>głodzie i jego ofiarach</p>	<p>bezpieczeństwie żywnościowym, sposobach jego osiągnięcia</p>
<p>wojnach i przemocy</p>	<p>wielokulturowości, przykładach konfliktów i sposobów radzenia sobie z nimi</p>

Edukacja globalna w praktyce szkolnej - czy jest potrzebna?

-
- Świat nieustannie się zmienia. Edukacja globalna pomaga w przygotowaniu młodych ludzi do dalszej nauki i radzenia sobie w zglobalizowanym świecie.
 - Tematy poruszające zagadnienia globalne, są ciekawe dla młodzieży, skłaniają do dyskusji i zaangażowania.

Jak wygląda edukacja globalna w praktyce?

Prawa człowieka

1. Prawa człowieka - wprowadzenie tematu, wyjaśnienie trudniejszych pojęć.
2. Odkrycie własnej planety - opis planety, wymyślenie nazwy.
3. Podróż na nową planetę - zabranie ze sobą 16 ważnych dla mnie rzeczy.
4. Stopniowa eliminacja rzeczy, które można ze sobą zabrać: 12, 10, 8.
5. Omówienie co wybraliśmy i dlaczego.
6. Stworzenie plakatu z listą praw obowiązujących na nowej planecie.

Kontynuacja:

- Przedstawienie zdjęć dzieci z różnych stron świata - czy wszyscy mają te same prawa? Jak wygląda ich sytuacja?

Szkoła
powinna

musieć

potrafić

chcieć

Jakie warunki muszą być spełnione, aby szkoła stała się przestrzenią edukacji obywatelskiej?

- Nauczyciel musi być wzorem, swoją postawą pokazywać wartość i znaczenie bycia odpowiedzialnym obywatelem. Jeżeli będzie o tym tylko mówić, bez własnego zaangażowania, straci wiarygodność.
- Szkoła jako instytucja musi przyzwyczajać młodych ludzi, że demokracja i państwo są strukturami przejrzystymi i opartymi na regułach. Szkoła jest pierwszą instytucją państwa, z którą się spotykają.

Rolą szkoły jest przygotować młodzież
do aktywnego funkcjonowania
w społeczeństwie obywatelskim,
wzbudzić motywację do aktywnego
pełnienia ról obywatelskich.

Przygotowanie obejmuje wyposażenie
w wiedzę i **umiejętności**.

Dlaczego edukacja obywatelska jest dla mnie ważna?

ORGANIZATOR:

GDAŃSKA FUNDACJA OŚWIATOWA

UL. OSIEK 11/12, 80-842 GDAŃSK

TEL. 58 305-80-60

WWW.GFO.PL

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Edukacja Obywatelska
Konferencja

